

Bemutatjuk az Erdészeti és Faipari Egyetem Múzeumát (II. rész)

A Múzeum kiállításáról általánosabban elmondható, hogy a tematikus rész 2 méter magasságig tárgyalja az ismeretanyagot, e magasság felett tárgyi anyag kerül bemutatásra, amely azonban nem minden esetben kapcsolódik az alatta lévő tematikus anyaghoz. A szöveges részeket mindenütt fénykép-dokumentum-térkép kíséri, ezek mellett helyenként kisebb tárgyak is elhelyezésre kerültek.

Állandó kiállításunk első részében az erdészettörténettel és az oktatás kezdetével foglalkozunk.

Belépés után az első kis tábla az erdő szerepét tárgyalja a környezetben, alatta egy plátán- és egy nyárkorong, melyen a fa felépítése tanulmányozható.

A földtörténeti korokat bemutató táblával párhuzamosan az erdő történeti korokat is bemutatjuk. A szöveges tájékoztatót megkövesedett, kovásodott fadarabok és levélenyomatok kísérik. A tárgyakat a Bükk Nemzeti Park, Kálmán Éva (Sopron), Rácz Győző (Putnok), dr. Szabó Tibor András (Budapest) és Varga Géza (Putnok) ajándékozták.

A második egység a honfoglalás és az azt követő időszak történéseit mondja el. Tárgyi emlékként 2 db ógörög növényábrázolás, görög és középkori gyaluk másolatai (ezek a Kozma Lajos

Faipari Szakközépiskola ajándékai), középkori gyalu és szekere (Sirok József – Vaskút ajándéka) és Leonardo da Vinci rajzai alapján készült vízmeghajtású fűrészmodell (dr. Hargitai László ajándéka) kerülnek bemutatásra.

Ezt követi az erdővel kapcsolatos uralkodói törekvéseket bemutató, melynek tárgyi anyaga: faházmodellek (az Erdőhasználat gyűjteményéből), virágmodellek (a Növénytan gyűjteményéből), fakockasorozat (Tölgyesi Albert – Szeged ajándéka) és az állattani gyűjtemény első darabját képező, 1842-ben, Feistmantel Rudolf által vásároltatott, 10 darabból álló madárgyűjtemény.

Az oktatás kezdetét tárgyaló bemutató a közép- és felsőfokú erdész képzésről ad rövid tájékoztatást, tárgyi anyagként néhány, kb. 150 éves oktatási segédanyag a fafajok megismerésére (könyv alakú dobozok, melyek oldalait az adott fafaj különböző metszeti képezik, a gerincen a fa kérge és a fontosabb kéreglakók, kinyitva a fa minden olyan szakve, melyről az felismerhető – mag, csírcacemete, hajtás, levél, virág, termés –, esetenként a legfontosabb károsítók, illetve a faanyag felhasználására vonatkozó jelzés, pl. faszén, szép mintázat stb.).

Bemutatásra kerül egy 1860-ból származó Leitz-féle kis mikroszkóp

(Növénytan Tanszék ajándéka) és egy Faworsky-féle felsőrendű teodolit (Földmérés Tanszék). Gazdag dokumentumanyag támasztja alá a szöveges részeket, nevezetesen szakvizsgálati bizonyítványok, indexek, végbizonyítványok és oklevelek formájában (dr. Roth Gyula és Kloos János hagyatékából, a Központi Könyvtár gyűjtéséből), valamint 4 db tanulmányi emlékérem (dr. Madas Lászlóné – Visegrád, ajándéka).

Táblázatos formában mutatjuk be az Egyetem és jogelődjei megnevezését és az egyes időszakok oktatási időtartamát.

Elhelyezésre került Európa legújabb erdőterképe, az 1992-ben satelitfelvételek alapján készített, színes, 1:6 millió léptékű lap (dr. Fuchs Erik – Bp., ajándéka).

A tematikus kiállítás magassága felett a helyiséget századfordulós asztalosipari rajz- és kéziszerszám-gyűjtemény díszíti, zömmel a megszüntetett Asztalos- és Kárpitosipari Múzeum anyagából, melyet az Egyetem kapott meg.

Megjegyzés: Az állandó kiállításban múzeumunk letéti anyagának csupán töredéke látható, így sok ajándékozónk neve nem kerülhet be sorozatunk egyes cikkeibe, csupán azok neve szerepel, akiknek adományai valóban láthatók a bemutatón. Letéti anyagunk a kutatás és időszakai kiállításokra rendelkezésre állanak, és a „felhasználás” során az adományozók nevét ismertetjük!

*Kép és szöveg:
dr. Ráczné dr. Schneider Ildikó*

Az oktatás kezdetei

Európa legújabb erdőterképe

Citius, altius, fortius

(Üzenet 2096 erdészének)

Történelmi évfordulóiban, társadalmi, politikai, vallási, sportesemények-ben gazdag év keretezi mindennapi életünket. Szakmai egyesületünk alapításának jubileuma, a minap formát öltött szakmai törvénykezés, mindezekhez fűződő viszonyaink, egyéni boldogulásunk, kimondva, kimondatlanul, a belátható múltunk és jövőnk felé is irányítja kalandozó gondolatainkat.

Gyorsabban, magasabba, erősebben – hirdeti az olimpiai játékok szellemiségét a most száz éve újjá kifarjadt, az egész világot összekapcsoló mozgalom. Az átélt múltunk és a belátható jövőnk is a sebesség, az erő és a magasság által determinált: akár az elvontabb $E=mc^2$ oldaláról, akár a gyakorlatiasabb oldalról, mint pl. közlekedés, írkatás, atomerő-hasznosítás, informatika stb. vizsgáljuk.

Az általános társadalmi és az egyéni boldogulásban mind a közelmúltban, mind a várható jövőben, eltérő sebességek, magasságok és erők hatottak, illetve hatnak majd. Mint középfokú, középfokú iskolai végzettségű szakember, közel ötven éven át, először a szülői törekvések, később az önálló munka révén jutthattam a mai szintig: az átlagos vagyoni szintet közelítő magasságig, az átlagtól jóval elmaradó gyorsasággal, és talán az átlagot meghaladó, szakjellegű erő kifejtés árán. Összességében, úgy érzem, hasonló eredmények jellemzik társadalmi méretekben is országunkat, ötven év elteltével, nemzetközi összehasonlítás után.

És amennyire meghatározó az emberi élet alakulásában a gyorsaság, a magasság, az erő, annyira nem hatott az erdő önálló életében e három tényező, ha mondjuk az utóbbi végfázisokról nézünk itt Budán. Az idősebbek emlékeit alapul véve, meg a valós természetben is tapasztalva, a cseresek, cseres-tölgyes erdők közül csak a sarjzatokatól nőttek gyorsan ideig-óráig. Magasabba és vitalísra semmiképp! Mostanság pedig pontosan senki nem tudja milyen okok miatt, az említett, jellemző erdőalkotó fajok rovására, a szárnyas magvúak térhódítása figyelhető meg. Az igazságokat rejtő hipotézisek, a vizsgált egész területre vonatkozóan, nem állják meg a helyüket. Az ellenben szembeötlő, hogy ezek a szárnyasmagvúak, gyorsan, erőteljesen és jó ideig a környezetüknél magasabba nőnek!

A XX. század végén hivatásztá gyakorló erdész életét ugyancsak áthatja a gyorsaság, a sebesség. A saját tapasztalat vezérvonalát követve, szembeötlően gyorsan eltűntek az erdei erdészszak, mind tübb „illetékelen” cikázó ugyanakkor az

erdőn. Vagy, még a hevesen évek végén, az erdészeti adatfeldolgozás napi segéd-eszköze volt a logaríték, amelyről a húsz évvel később tanuló gyermek a középiskolában sem hallott. Persze, a most középkorú szakember se gondolta, hogy a század végéig kell idomulnia évtizedes beledződéseknek. De azt azután végképp nem, hogy a hagyományos, kézi adatfeldolgozás, adatrögzítés biztonsága kenterbe veri a gépiét! Lepedőnyi adat radirozását a komputer egy gombnyomásra teljesíti, a radírgumit pedig, talán a legnagyobb el-lenszenvel használta, pláne, teljes oldalon, a közelmúlt erdészé. Csak muszájból!

Az erdészek társadalmi méretekben elért helye, a magasság, valamint a szakma egységéből, a képviselhetőség sugárzó erő még fél évszázad alatt is változatos képet mutat. Legfőképpen a politika és a természeti környezet viszonyától meghatározottan üzen a letűnt kor élete az új korszak erdészének.

Idén május végén, szakmai egyesületünk öpusztaszeri vándorgyűlésén fel-tettem a kérdést néhány, nagy szakmai, szak-mapolitikai gyakorlattal rendelkező, kö-ztiszteletnek örvendő egyesületi tagtárs-nak: milyen tömjör, „magvas” üzenetet küldene 2096. Öpusztaszeren jubileumot

ünneplő erdészének. Elmondtam: nem azonnali választ várok, hanem kellő gondolkodási idő után szóban, levélben stb. Nos, általában kitérő, elutasító volt a reagálás, mindössze egy a reménykeltő, hogy i. a szünetben keressem meg a patinás színház nyüzsgő forgatagában! Talán leg-közlebb.

Meglehet, nagynak minősült az ezer-éves „falat”. Jobban belegendolva, jjesztő is, csak hát, milyen felemelő lett volna nekünk. 1996-osoknak, ezer éve élt ösöktől üzenetet venni. Ünneplünk napjára idő-zítve! Igaz az is, hogy olyan gyorsan nő az ismeretek mennyisége, hogy előfordulhat, száz év múlva is teljesen érdektelenné válik az, ami most fontosnak tűnik, nemhogy ezer évet követően!

Maradok tehát 2096-nál. Legyen ez az időhatár mint választópont, egyedüli léte-ző elválasztó, emberi viszonyoknál! Akár erdésznek hívják az utódainkat, akár biomasszőrnek, legyen gyors ütemben gyarapodó munkahelyük, mondjuk per-cenként 30-40 hektár mértékben, a Föld teljes százárd felszínére vonatkoztatva. Az erdőteremtés öröme tegye teljesebbé a haszonvétel nyomán érzett boldogságot. Testben és lelkiéletben erősen, minél gyorsabban érjen el magas színvonalat életvi-telében a XXI. század végének erdészé.

A szakmai hagyományok megismerése, az új ismeretek megszerzése, továbbá-dása, a szokások gyakorlása, a szaktársad-alom érdekeinek képviselete érdekében, munkálkodjék a szakegyesület fejlődé-sén, kapcsolatainak bővítésén, kisugárzá-sának erősítésén!

Apátóczy István

KOCH GYULA 80 ÉVES

Vannak emberek, akik nem fog az idő. Sem fizikailag, sem szellemileg. Koch Gyula tanár úr, nyugdíjas vezető lektor, ezen kevesek közé tartozik.

1918. július 20-án született Győrött, francia-német szakos középiskolai tanári oklevelét (száma: 294/39) 1939-ben szerezte meg a pécsi Tudományegyetemen. A második világháború küszöbén katonai kiképzésre vonultatották be és csak 1943 júniusában szerelhette le. Tanári pályáját 1943 szeptemberében kezdte a győri Kereskedelmi Leány Középiskolában, ahol a háborús megszakításoktól eltekintve 1957 októberéig tanított.

A kezdő tanár nem elégedett meg a kiváló filológiai ismeretekkel, már a pályája kezdetén is bővítette tudását, törekvése, hogy mindig valami újat sajátítson el, végigvonult életén. Középkorújának jellegéből adódóan 1947-ben közigazdasági szaktanári átképzé-sen vett részt, elsajátította a német kereskedelmi levelezés fortélyait, majd a nyugati nyelvekre elkövetkezéig nehéz időkben, 1951-53 között átképzésben tanulta az orosz nyelvet. Nagy lelkesedéssel és szakértelemmel tanította – a meddig taníthatta – azt a német nyelvű levelezést, amelyről még most is nagy lelkesedéssel beszél.

1957 októbertől az akkori Erdőmérnöki Főiskolán, a megüresedett lektorátuson veszi át a vezető lektori megbízást, ahol dr. Strausz Józsefféval együtt minden erejükkel azon voltak, hogy az orosz nyelv mellett a nyugati nyelvvéssel is megismeressék a hallgatókat.

Koch tanár úr a 60-as és 70-es években oktatói munkája mellett önzetlenül segítette az egyetem oktatóit a tudományos fokozat megszerzéséhez elengedhetetlenül szükséges idegen nyelvi ismeretek elsajátításában és azok alkalmazásában. Szakszöveggyűjtemé-nyeiből évtizedeken át tanultak az erdő- és faipari mérnök-hallgatók. Oktatói munkásságát az alma mater több kitüntetéssel ismerte el.

Tanári pályáját hivatalosan 1978 júliusában történt nyugdíjazásával fejezte be. De jure. Ténylegesen még mindig aktív tanári munkát végez. Kollegáinak szívesen segít szakmai tanácsaival, tapasztalataival. Napjainkban is elismert tagja az Állami Nyelvvizsga Bizott-ság soproni tagozatának.

Születésnapján, a nyolcvanadikon, szívből kívánjuk, hogy egészségben és szellemi frissességben még sokáig maradjon körünkben.

Kriszta Imre

Levél dr. Házas József képviselőnek

Tisztelt Képviselő Úr!

A Magyar Vadászlagnak adott interjújából (1996. július) megismerhetjük a vadászattal való régi kapcsolatát, valamint a most megalkotott vadászati törvénnyel kapcsolatos, az Országgyűlésben kifejtett széles körű tevékenységét.

Gazdasági tanulmányaimból úgy emlékszem, hogy a szerződés két fél szabad akaratából, kölcsönös megegyezés alapján létrejött (gazdasági) jogviszony. Ön ugyanis az interjúban ekként nyilatkozott: „A vadászok ... az erdőgazdaságokkal kényszerültek egyoldalú szerződéseket kötni...” Én az Ön nyilatkozatával ellentétben úgy gondolom, ami „egyoldalú”, és pláne még „kényszerű” is, annak már nem szerződés a neve. Azt pedig el sem tudom képzelni, miként kényszeríthet egy szervezet egy másikat szerződés kötésére.

Képviselő Úr, a fenti nyilatkozatával azokat az erdőgazdasági vezetőket marasztalja el, akik a kötelességüket teljesítve kezelték a rájuk bízott állami vagyont, és többek között a vadászati lehetőséget is kötelességüknek érezték az elérhető reális áron értékesíteni. Igaz, nem mindenki tette ezt meg közülük, és nem tették meg a megyei FM-hivatalok vezetői sem, akiknek szintén feladatuk volt az állam vadászati jogának értékesítése. Én az Ön helyében éppen ez utóbbiakat marasztalnám el, mert többnyire ők kezelték hűtlenül a közvagyon, mi több, mint a területek bérlői, még sok esetben lopták is azt.

Ön az egyik betege hálójából részesült abban a szerencsében, hogy tagja lehetett egy vadásztársaságnak. Nem tűnt fel Önnek, hogy évtizedeken keresztül kevesebb tagdíjat fizetett, mint például az a „védelmi hozzájárulás”, amelyet a most meghozott törvény vet ki a földek tulajdonosaira? Vajon nem az olcsó vadászati lehetőség iránti olthatatlan vonzalom az oka, hogy az új törvény is rendelkezik arról, nehogy a bérlői díj „nagyon magas” legyen? (Mihez képest?) A „nagyon alacsony” díj ellen miért nem tartották szükségesnek külön paragrafust alkotni? Miért éppen a vadászok ilyen kiváltságait tartották szükségesnek fenntartani akkor, amikor a lakosság harmada a nyomor szélén áll, amikor Önök a nehézségek miatt további türelmet és megértést kérnek?

Másik kérdés, igazságosnak tartja-e a vadászok létszámának a korlátozását, mégpedig úgy, hogy akiknek eddig is részük volt e kiváltságban, azoknak elsőbbségük legyen azokkal szemben, akik ezután szeretnének bekapcsolódni ebbe a

nemes szórakozásba? Az interjú szerint Önnek évente átlagosan tíz nagyvadat volt módja zsákmányolni. Nem tartaná méltányosabbnak, ha nem egy vadász lehetne tíz, hanem tíz vadász legalább egyet-egyét? Most pedig nem azért korlátozzák-e a lehetséges vadászbérlők számát, hogy ezután is kevesebbüknek kellene osztozkodni a koncon?

Végezetül, nem tartja-e álnokságnak, hogy mikor a törvény még ki sem volt hirdetve, máris lekészték a földtulajdonosokkal azt a határidőt, amikor még javaslatot tehetek volna a vadászterületük kialakítására? A szűkre szabott határidők nem azt a célt szolgálják-e, hogy bekövetkezzék a „kényszerbérbeadás”, amelynek révén a vadászok tovább élőszköhetnek a földek művelőin, maguknak kaparintva meg az általuk megtermelt javakat, esetünkben az ő földjükön nevelkedett vadállományt?

Nem akármilyen eredménynek tartom, hogy – mint az interjúból kiderül – sikerült megszerveznie „...az országgyűlési képviselők között a vadászklubot”. Szívből kívánom, kísérje hasonló siker az életnívó emelését, a szegénység leküzdését, a választási ígéretek betartását célzó klubok összehozására irányuló további munkálkodását is.

Tisztelettel:

Reményfy László

NIVA VADÁSZATI FELSZERELÉSEK

Elülső gallyvédő	12 000 Ft + ÁFA
Hátsó vadtartó	20 000 Ft + ÁFA
Belső fegyvertartó	4 000 Ft + ÁFA

BEMUTATÓTELEP: AUTÓIMPORTE-HUNGÁRIA KFT

2300 Ráckeve, Eötvös u. 67.

Telefon: 06-24-385-289

Nyitva: hétfőtől péntekig 9-12 és 14-17 h-ig,
szombaton 9-12 h-ig.

Megrendelhető telefonon vagy levélben is.

RAKK TAMÁS a VERGA Rt. elnök-vezérigazgatója a Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje (katonai tagozat) kitüntetését kapta.

Gratulálunk.

Akkoriban még ugyancsak jókora kék voltak. Hóval, szőllel, zimarkóval.

Ha reggelként kiléptem az erdőszház tornácára és beszíppantottam a tiszta levegőbe, szinte belesíptam a mellembe, mert olyan éles volt, akár a pengeél!

Igyekeztem is vissza a meleg lakásba, hogy aztán vastagon felöltözve várjam az embereimet: favágókat, kocsisokat, rakodómunkásokat. Teakortyolás közben kitekintve a konyha ablakán már láttam is, ahogyan jönnek szépen, libasorban a széles nyíladákon, amelyet jól megrakott havával az északi szél.

A törtélen hóban előreengedték a szánokat, és azok nyomában lépegettek az erdőszház felé.

Az idősebbje, meg a lustábbja felkapaszkodott a rónkszállító szánok igencsak kényelmentlen vázaira.

De nekik ez is jó volt!

Mire lenyeltem az utolsó kortyokat, már a hangjukat is hallottam, amint bekanyarodtak a régi uradalmi vadászház öreg épületei közé.

Kimentem hozzájuk – paroláztunk.

És a szokásos kérdések minden reggel: mi újság van benn a faluban?

Tőlem meg azt kezdték: hogy van Wentzely bácsi?

Egyik reggelre jókora hó esett és mire ideérték, én már a ház körül ellapátoltam a havat és kibontottam a hóval telehordott tyúk- és disznóólak környékét egészen a faházig.

Alig hogy végeztem, már meg is érkeztek az embereim.

A szokásos üdvözlések és kérdések: kűztük a „hogy vagyok?“. Mondom nekik keserű pofát alakítva, képzelmék el, tegnap este vörösbort ittam, reggel meg havat hánytam! Megdöbbenve lestek rám! Az egyik velemérző meg is kérdezte részvéthangon: és nem megy az orvoshoz?

Ha üzen az erdő – menni kell

Vigyorgó képem láttán aztán a többiek feloldódtak a szörnyű hírből és vették a tréfát. Nevettek nagy vidáman, még a sajnálkozóim is a végén csapkodta a combjait a nagy rőtögeje középetve.

Mindez régen volt!

Hol van már az a vidék, hol vannak azok az emberek? – kérdeztem mindig magamtól, ha egyedül vagyok.

Most, hogy megjött a tél, egyik reggel kiálltam az ajtóba, és akkor előmujt az a kép, a havas táj, a szánok és az emberek vidám kis csapata. Szinte hallottam már a hangjukat is, mígnem az utca zaja, a buszok zúgása fel nem ébresztett az emlékek ködéből.

Vissza is mentem nagy szomorúan a szobámba, leültem az íróasztal elé és csak voltam!

Itt benn csend volt, csak a tőz paptogott a cserépkályha nyitott rostélyán át.

És rátelepedett a csend!

A falakról rámeredező őz- meg szarvasagancsok, a fegyvernélküli fegyverállvány és az egyik képről rannező egykori kedves kis tacsóm vidám pofája újra visszavitt oda, ahonnan eljöttem sok-sok éve már!

A szoba kitarukozott, elűntek a falak, a szomszéd házak, a város, és már hallottam is a szánokon pilingelő csengők hangját.

Ültem magamba roskadtan apám öreg karosszékén és úgy rémlett, mintha a képből

kiugró kiskutyám már az ölembe is kutyorodott volna.

Aztán a puska, tarisznya, hátizsák már rajtam, hónom alatt meg az a zsvány kiskutya és lépegetek mérőfőldjári csizmámban az egyre sürűbb ébésében a zűgö rengetegek felé, a régi emlékek nyomába.

Csillogó, puha havat szórt ránk a szél, a kiskutya a karjaiban hunyorgó szemekkel lesett a téli világba. Nagy szeretettel szorítottam magamboz és meglejtettük egymást, úgy, mint rég. Egy nyiladékon megálltam. A kiskutya lekérletőzött az ölemből, és vidáman, játékosan beletűrt az orrával a friss puha hóba. Fehér is lett tőle a kis pofája! Amikor felnéztem rám, olyan volt, mint egy vén mosódeve.

Aztán fázhattott a talpa, mert újra csak felkerletőzött a karjaimba. És mentünk az egykori vágásokon, szálerdőkön át – cél nélkül – de mégis úgy éreztem, hogy valahol várnak ránk!

Hát tapostam a füllábszáríng erő havat és egyre csak jött elibém a Műl ezer emlékeve!

Ezt az erdőrészt akkor vátuk le, amikor idekerültem – most már újra zűgö rengeteg lett belőle az eltelt évek alatt! Szeretettel simogattam meg az útra kihajló gyenge kis ágait a bükknek, a hársnak meg a gyertyának.

Úristen! – döbbsentem el, maholnap itt újra erdő lesz! – pedig bevállalom őszintén, nagyon sajnáltam azt a csodálatos bükköt, amikor megszólaltak benne a fűrészek!

Aztán az út kanyarulatában most is ott láttam azt a teherkocsit, amely belefordult egyszer az árokba. Rémlentem mentem oda az árokparton üldögélő emberekhez, akik közül az egyik sápadtan fektűt föloldalasan a fűben, és a nyíltérűsű látat egy összehajtogatott pokrócon nyugtatta.

Fiatal legény volt – istivándi – és a szeméből a nagy fájdalomtól könnyek peregtek

BÁNÓ LÁSZLÓ

Erdei történet

Nem az erdőről írok. Sokkal többről.

Noha szombat volt, hivatali kötelezettségem Visegrádról Pestre szűfított. Némi késésben voltam. Ilyenkor a hegyen át megyek Szentendrűre. Nincs lakott terület, kicsi a forgalom, gyorsabban haladok.

Már több kilométerrel elhagytam Pilisszentlászút, amikor egy kanyarból kijövet váratlan kép hűkkentett meg: az úton, a másik forgalmi sávban két idős ember haladt velem szemben. Láthatóan háza stársak voltak. Az asszony egyik kezében szatyor, a másik kezében ruha volt. A férfi két mankóval ment a meredek aszfalton.

Egy pillanatig azt hittem, hogy káprázik a szemem. Kilométerek minden telepűléstől az erdő közepén egy idős férfi vánszorong a nagy semmibe. Minden lépése megerűltetés. Minden lépés külön megtervezett cselekvés. Egyik bot előre, utána a másik, majd erőtellenül az egyik láb, utána a másik.

Pillanatok alatt elhaladtam mellettűk, de ez a kép belém égett. Lázasan gondolkodtam. Mi készítheti ezt a két embert erre az erőfeszítésre? Pilisszentlászút, az első telepűlés legalább öt kilométer. Addig csak erdő. Nincs aki elvigye őket, ahová mennek? Képtelen megállni egyetlen autós nekik? Mi lesz velűk?

Tárgyalás ide, tárgyalás oda, parancsoló kényszerű éreztem, hogy megforduljak, és értűk menjek. Kanyar kanyar hátán. A közbenső egyenes szakaszok többsége nem alkalmas arra, hogy megforduljon az ember, mert könnyedén előfordulhat, hogy átdűi az autóját egy bukósísakos az ezer köbcentis motorjával.

Végre sikerűlt megfordulnom, és amennyire a szolgálati Golfom hagyta magát, igyekeztem visszafelé. Megelőztem a házaspárt. Megálltam. Kiszálltam. Még köszönni sem volt idűm, amikor az asszony megszűlt. Kedvesen, vidáman: Köszönűk kedves, de nem szállunk be, *Kirándulunk*.

A férfi teste előrdűt. A két mankóra támaszkodott. Ő is kedvesen, vidáman mondta: *Kirándulunk*.

Bénultam álltam a két ember elűt. Gyönyörű napcsűtés, a csendű csak az erdő halk moraja festette meg. A két ember lehetett együtt vagy százötven éves. Arcukon az a szelű mosoly, amelyet a festők, a szobrászok – a jó festők, a jó szobrászok – az anygak arcára szoktak varázsolni. Tekintetűkből, lényűkből áradat a boldogság, a meglegedettség: Az élet szép, gondunk nincs, mire vághatnánk meg.

Hát igen. Hát ezért nem vette fel őket senki. Mennyire kézenfekvű mindez így.

Elbűcsűztunk egymástól.

Mindennek már két hete. Mégis naponta a többször eszembe jut ez a találkozás. Emlénem nem kopott. Azt éreztem, hogy valami nagyon nagy értéket kaptam ettől a két embertől.

végig az arcán. Le a munkászubonyára. Melléje térdeltem és szinte ösztönserőn vettem elő a zsebkendőt, hogy letöröljem az arcáról a könnyeket.

Reszkető hangon azt kérdezte tőlem: „ugye nem vágják le a lábomat, Wentzely bácsi?”

Ott maradtam addig, míg nem jött érte a mentő, és együtt mentem be vele a tapolcai kórházba.

A mentőkocsiban a hordágyon fekve felém nyújtotta a kezét, hogy fogjam meg.

Míg be nem értünk a kórházba, a markomban tartottam kérges tenyerét, hogy érezze a kezem melegéből az Erdő simogató szeretetét!

Amikor elbúcsúztam Tőle, az volt a kérdése: „édesapámnak meg ne mondja, hogy sírtam, mert nagyom szégyenleném!”

Én meg ott a kórház folyosóján – amikor betolták a műtőbe – nem szégyelltem, hogy néhány könnyecseptet töröltem le a kezemről!

Aztán tovább hívtot magával a Múlt! A fiatalos szélén búzódo nyiladékon a régi fonott lóállások még ott álltak szépen glédában.

Az egyik előtt megálltam és behallgatóztam a csendbe.

A lóállást tartó karón még ott volt a kis tábla, amit valamikor én tettem rá egy nagyvadász alkalmával.

Megdörzsöltem az ujjaim között azt a kopott fémlapot. Egy nagy W. és D. betű volt belcápolva!

Abban a pillanatban a szívemet valami nagy-nagy melegség ölelte körül – az én nevem kezdőbetűi voltak ezek!

Lábommal gyorsan elkotortam a havat, a hátizsákot szétnyitva magam elé tettem le a hóra, hogy az a kis öreg kutya beletelepedhessen, ugyanúgy, mint annak idején szokta.

Aztán betöltöttem a puskát és vártam a sűrűből kisutyánó disznókat! A hajtók már közel lehettek, mert hallottam a zörgésüket, aztán a kiáltásaikat: disznók – előre!

Egyből melegem lett! Már nyomakodtak is felém a kefesűrűségű oldalból. Aztán kivágták a nyiladékra. Egy konda! Süldők, kocák, meg egy jó nagy kan! Csak egy pillanat volt, hogy megtorpantak a nyiladékon, aztán máris vágtaztak be a szemközli szálerdőbe. Csak annyi időm volt, hogy a kant oldalba löböttem. Abban a pillanatban el is feküdt és mozdulatlan maradt.

Amikor a hajtók kiérték a nyiladékra nagy boldogan törtöttem a hóban a fekvő kanomhoz. Már nem élt! Hatalmas agyaráit nézegettem büszkén. Úgy láttam, hogy legalább 7 cm állt ki az állkapcsából. Aztán jöttek a hajtók és körülfogták nagy lelkesedéssel.

Te Jóska! Ez nagyobb disznó, mint te vagy! – mondta nevetve az egyik falubelije annak a bizonyos Jóskának. Az meg jól hátbacsapta nyitott tenyérrel a hasonlítottát.

Ez legalább 21-22 centis lesz! – mondtam magamnak, és ekkor mintha a kislányom hangját hallottam volna a hátam mögött: „Apuskám! Terítve, kész az ebéd!” – jelentette. – „A kezében lévő agyarról pedig már többször is megállapítottuk, hogy az ponto-

san 21 centis! Hát gyere ebédelni! – és azzal kilépett a szobából.

Ezek a hangok hoztak vissza a jelenbe! A falakon az agancsok, ugyanazok a képek, a kezemben pedig – hogyan, hogyan se – az íróasztal feletti falról levett agyarakat szorongattam. A 21 centis!

Aztán kerestem a kutyát is az ölemben, már nem volt ott!

Újra visszament a képbe és onnan nézett rám cinkos pófával, hunyori szemekkel, mintha csak mondaná: „ugye, csak mi ketten tudjuk, hogy ma délelőtt merre járkáltunk?”

Ahogy néztem a képet, a kis pófáján még ott csillogott a hó, amelybe beletört akkor, azon a reggelen.

Lassan elhomályosodott előttem minden, szinte tapogatózva mentem ki a szobából, hogy leüljek a megterített asztalhoz.

Csak ültem a kimert levelem előtt, amikor a kislányom hangjára eszméltem föl: „Papuskám! Te sírtál? Könnyesek a szemeid!”

Zavartam néztem vissza rá: „Á! Dehogy sírtam! Miért sírtam volna? Csak egy ág csapott a szemembe ma délelőtt az Eggett-vágás feletti sűrűben!” Az asztalnál ülök egymásra néztek, csak a feleségem hajította le

nagy szomorúan a fejét. Ő megérezte, hogy ma reggel újra nálam járt az Erdő és magával vitte a szívem felét!

Elmélázva kavargattam a levesemet és magyarázatként azt dűnyögtem félhangosan: mégis igaz az a mondas, csak úgy érdekes élni, ha tudunk álmodozni!

Wentzely Dénes

***

A Vadászati Kulturális Egyesület – Magyar Vadászlap – 1996. évi irodalmi pályázatának zsűrije – Szász Imre elnök, tagok: dr. Gánti Tibor és dr. Hautzinger Gyula – úgy döntött, hogy összevontan adja ki az első díjat, mégpedig Wentzely Dénes: Ha üzen az erdő? című és Várszegi József: Bógis járulékos élményekkel című írására.

A harmadik díjat Tóth István: Csak emlékezni jöttem című pályamunkája kapta.

A díjakat szeptember 3-án, Budapesten a Játékszínpán, az I. Országos Vadászati Kulturális Konferencián adják át a nyerteseknek.

Budapest, 1996. július 4.

Újdonság talajkondicionálás Alcosorb 400

Az **Alcosorb 400** egy szintetikus polimer, amely nagy mennyiségű – tömegének mintegy négyszázszorosa – vizet képes megkötni. A víz gél részecskéket képez a gyökereken és a gyökerek körül, amelyből a szükséges nedvesség éppúgy felvehető, mint a vízből. A víz szivárgási vesztesége megszűnik, kevesebb víz is biztosítani tudja az optimális növényi fejlődést.

Az **Alcosorb 400**-t egyrésztől alkalmazhatjuk a természetközébe keverve, másrésztől adagolhatjuk közvetlenül oda, ahol létfontosságú, hogy a víz rendelkezésre álljon (ültető gödör).

Néhány jellemző felhasználási terület:

- Erdőtelepítés
- Intenzív termesztési technológiák, faiskola, konténeres növénytermesztés
- Zöld felület létesítés és fenntartás, rekultiváció
- Magvetés

Forgalmazó, információ

Organova Kft.

Telefon: 06-20-443-401. Fax: 06-20-405-401

Bővebbet a novemberi számban.